

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ“ бр. 58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ“ бр. 103/08), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот **зайознавање на околината** за II одделение за деветгодишното основно училиште за учениците со оштетен слух.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

АДАПТИРАНА
НАСТАВНА ПРОГРАМА ЗА
УЧЕНИЦИТЕ СО ОШТЕТЕН
СЛУХ

ЗАПОЗНАВАЊЕ НА ОКОЛИНАТА

II ОДДЕЛЕНИЕ

ДЕВЕТТОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, мај 2009

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО II ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да ги проширува сознанијата за непосредната околина и да ја сфаќа поврзаноста меѓу луѓето, предметите и појавите;
- да се оспособува за набљудување, опишување, споредување на предметите и појавите и односите меѓу луѓето;
- да разликува жива од нежива природа и да ја открива нивната меѓусебна поврзаност;
- да ги разликува годишните времиња и промените во природата;
- да се оспособува да учествува во донесување и почитување на правила за заедничко живеење во домот, училиштето и во пошироката средина;
- да се вклучува активно во решавање проблеми и да стекнува самодоверба;
- да умее да распознава, да разбира и да искажува различни емоции;
- да се грижи за своето здравје и за средината во која живее и учи;
- да ги запознава и применува правилата за заштита од повреди и од други опасности;
- да го проширува знаењето за сообраќајните правила и да развива култура на однесување во сообраќајот;
- да развива чувство на припадност кон својата татковина;
- да ја сфати потребата од договарање, помагање и соработка со другите и да развива другарство, толеранција, хуманост и одговорност;
- да запознава обичаи и празници од својата култура и културата на другите заедници во Република Македонија;
- да се ориентира и снаоѓа во просторот и времето;
- да учествува во едноставни истражувања;
- да развива интерес и желба за доаѓање до нови сознанија за околината со користење различни извори за учење и ИКТ.

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ТЕМА: ЈАС СО ДРУГИТЕ (ориентационо 14 часа)			
Цели	Содржина	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знае да се претстави себеси, што умее, што може, што сака; - да ја јакне самодовербата во своите постапки и способности; - да препознава сличности и разлики меѓу луѓето; - да спознава дека секој има свое мислење/различно или исто со другите; - да ги спознава карактеристиките кај луѓето во различни периоди од животот; - да ја сфати функцијата на правилата за заедничко живеење; - да учествува во донесувањето на правилата на однесување во училиштето; 	<ul style="list-style-type: none"> -Што ми се допаѓа кај себе... -Ние сме слични и различни -Имам свое мислење и го почитувам мислењето на другите Деца и возрасни -Правила на заедничко живеење -Права и одговорности 	<ul style="list-style-type: none"> - Разлики, сличности. - Почитување на тугото мислење. - Раѓање, детство, младост, старост. - Правила во Одделението. - Правила во семејството/домот. - Права, одговорности. 	<ul style="list-style-type: none"> -Учениците меѓу себе се прашуваат и добиваат информации за тоа кој што сака, што умее и што знае. -Потоа идентификуваат пред огледало дека по нешто се слични, а по нешто различни. (и преку цртање на сопственото тело со цел да се увиди дали имаат развиена телесна шема и топографија). - Разговори и ситуациони игри на дадена тема за изнесување на своето мислење. (драматизации со цел да се намали егоцентризмот кај лицата со оштетен слух). -Разговори за животот на човекот како процес (раѓање, детство, младост, старост). Од учениците се бара, во проблемски ситуации да опишат кои се разликите меѓу лицата од различни возрасти. -Разгледува фотографии и раскажува за своето семејство преку драматизации, симулации (мајка, татко, баба, дедо во различни периоди од животот). -Разговори за правилата во некоја игра, донесување правила за однесувањето и други правила

<ul style="list-style-type: none"> - да ги применува правилата во училиштето и животот; - да спознава дека секој човек има права и одговорности. 			<p>што ги познаваат во домот, зградата, населбата, во одделението и во училиштето и запишување на донесените правила.</p> <p>-Запознавање на основните детски права преку активности (работилница за детски права, разговори, игри, цртање, читање и запишување на одредени значајни информации и сл.).</p>
--	--	--	---

ТЕМА: ЖИВОТОТ И РАБОТАТА ВО УЧИЛИШТЕТО (ориентационо 14 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знае како е организирано училиштето; - да знае што работат наставниците/директорот, службите во училиштето; - да ги запознава правилата за однесување во училиштето; - да развива чувство за меѓусебно почитување, помагање, соработка; - да го разбира значењето на зборовите одговорност, праведност, приватност; - да разликува лично и заедничко; 	<p>-Како е организирано училиштето</p> <p>-Животот и работата во училиштето</p>	<p>-Раководство, куќен ред, училишница, канцеларии, библиотека, кујна, тоалет, спортска сала,</p> <p>-почитување, соработка, одговорност, праведност, приватност,</p> <p>-ученички прибор,</p>	<p>-Запознавање на просториите (аудиолошките кабинети) и вработените во училиштето.</p> <p>-Дефинирање на ориентири и правецот на движење во училишницата, училиштето и училишниот двор.</p> <p>-Разговори за работата во училиштето, разговор со директорот, училишниот педагог, психолог, сурдоаудиологот, дефектологот.</p> <p>-Разговор за нивните работни обврски, зошто е важна нивната работа, како соработуваат меѓу себе.</p> <p>-Работилница на тема: Какво сакам да биде моето училиште и мојата училишница?</p> <p>-Игри на улоги и драматизации со употреба на знаковен јазик.</p> <p>-Работилници и драматизации за одговорност, праведност, приватност.</p> <p>- Работа во групи. Секоја група добива</p>

<p>- одговорно да се однесува кон своите и заедничките работи во училиштето;</p> <p>- да ги запознава празниците поврзани со верската и државната традиција;</p> <p>- да се поттикнува за учество во прославите.</p>	<p>-Празнување</p>	<p>- празници: Божиќ, Нова година, Бајрам, 8 Септември, Велигден.</p>	<p>задачи: да изработи правила за чување на опремата во училиницата за одржување на хигиената во училиницата; за полевање на цвеќињата за правилно одржување на ФМ системите и слушните помагала (доколку ги употребуваат истите).</p> <p>- групите водат дневник: Што направивме денес?</p> <p>Разговори за чувањето на училишниот прибор и ученичкиот прибор, користење, позајмување, како и чување и одржување на слушните помагала.</p> <p>- Моделирање на примероци од училишниот и ученичкиот прибор.</p> <p>Разговор и куси писмени состави за празниците, учество во одбележувањето на значајните државни и верски празници, меѓународни денови на лицата со попреченост, изработка на илустриран календар на празници.</p>
--	--------------------	---	---

ТЕМА: МОЈОТ ДОМ (ориентационо 14 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- да ги запознае роднинските врски во потесното и поширокото семејство;</p> <p>- да развие чувство на припадност кон своето семејство;</p>	<p>-Членовите на моето семејство</p>	<p>-Семејство, роднини (вучко, вучка, чичко, стрина, тетин, тетка),</p>	<p>Разговор и цртање на членовите на семејството. Разгледување на семејни албуми, разговори; цртање на семејно стебло, ЦД презентации. Посета на семејство, посета на дом за деца без родители, посета на други училишта.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - да знае дека постојат еднакво вредни различни видови на семејно живеење (семејства со еден родител, дом семејство, институција семејство); - да ја знае функцијата на просториите во домот; - да знае и именува дел од мебелот и апаратите во домот и нивното првично користење; - да воочува и избегнува опасности, да развива чувство на одговорност кон својата безбедност и безбедноста на другите; - да разликува елементарни непогоди; - да знае како да се заштити, да го научи телефонскиот број на пожарна, полиција; - да се поттикнува на активно учество во одржувањето на личната хигиена и хигиената во домот; - да ги надминува родовите стереоти 	<p>-Простории во домот</p> <p>-Апарати во домаќинството</p> <p>-Заштита од елементарни непогоди</p> <p>Лична хигиена и хигиена во домот</p> <p>Здравје</p>	<p>-Простории во домот, мебел, телевизор, електричен шпорет, фрижидер, компјутер, радио, ЦД и др.;</p> <p>-пожар, поплава, земјотрес,</p> <p>-лична хигиена, одговорности,</p> <p>-здравје, здрава храна,</p>	<p>Изработка на албум на просториите во домот, набљудување на модели, разговор, именување, посочување, запишување важни информации. Цртање на омилена просторија во домот.</p> <p>Разгледување на мали куќни апарати во игровните катчиња;</p> <p>Разговор и куси писмени белешки и апликациите за нивната примена и начините како да ги избегнуваат можните опасности – истражувачки активности;</p> <p>пано – моите обврски, дома, цртање; примена на ИКТ.</p> <p>Работилница: Опасни игри</p> <p>Симулирање ситуации и драматизации како да постапам при елементарни непогоди и др. активности за заштита.</p> <p>Разговор, куси писмени белешки и изработка на пано на тема: Како ја одржувам личната хигиена и хигиената во домот, прибор за лична хигиена, хигиена за слушните помагала.</p> <p>Разгледување на слики и играње на улоги - родово нестереотипна поделба.</p> <p>Примена на ИКТ.</p> <p>Работилница и изготвување кус писмен состав на тема: Што е здравје?</p> <p>Дискусија за прослави на празници, родендени, имендени во домот и за посетите на роднини и пријатели, играње улоги, цртање.</p>
---	--	---	--

<p>пи за поделбата на обврските во семејството;</p> <p>- да стекнува сознанија за значењето на здравјето;</p> <p>- да се запознае со начинот на одбележувањето на празниците во семејството;</p> <p>- да се поттикнува активно да го користат слободното време.</p>	<p>Празници во семејството</p> <p>Слободно време</p>	<p>витамини, спортување, воздух, вода, игра, смеа,</p> <p>-празник, прослава роденден, именден и други семејни прослави, подарување,</p> <p>-слободно време.</p>	<p>Работилница за правење подароци.</p> <p>- Работилница на тема: Како сакам да го користам своето слободно време?</p>
---	--	--	--

ТЕМА: ЈАС СУМ ДЕЛ ОД ПРИРОДАТА (ориентационо 28 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- да открива и опишува некои карактеристики за живата природа;</p>	<p>-Мојата околина- жива и нежива природа</p>	<p>Жива природа, нежива природа,</p>	<p>-Истражувачки активности со вода, песок, камен, -Набљудува, открива, тактилно перципира, разликува живи организми во неговата околина.</p>

<p>- да открива и опишува некои карактеристики на неживата природа во неговата околина (вода, песок, камен, метал и др.);</p> <p>- да стекне сознанија дека живите суштества се поврзани со неживата природа;</p>	<p>Растенијата во мојот крај</p>	<p>растенија,</p>	<p>-Разгледува енциклопедии, ЦД презентации и игитудвани филмови за живите организми.</p> <p>-Разговара, пишува куси состави и прави панора за живите организми за тоа како се хранат, како живеат и нивната зависност од неживата природа.</p>
<p>- да стекне сознанија дека во различна околина живеат различни растенија;</p> <p>- да стекне основни сознанија за растенијата и нивното значење за човекот;</p>	<p>Во зеленчуковата градина</p>	<p>зеленчук,</p>	<p>-Истражувачки активности за набљудување на зеленчуковата градина, истражување на особините на зеленчукот (големина, форма, боја, вкус, мирис, кој зеленчук се јаде свеж, зготвен). Секој презентира различен вид на зеленчук и може да направат книга за зеленчук, рецепти, постер, да црта, да моделира и сл.</p>
<p>- да распознава и именува различно овошје и да знае зошто се користи;</p> <p>- да разликува и именува зимзелени и листопадни дрвја;</p> <p>- да ги прошири сознанијата за животните;</p>	<p>-Во овошната градина</p>	<p>овошје,</p> <p>-Зимзелени дрвја, листопадни дрвја,</p>	<p>-Истражувачки активности за набљудување на овошјето во овошната градина (боја, големина, мирис, вкус), истражувачки активности (што ќе се случи: ако плодот се стави во топла-ладна вода, кога ќе се пресече на половина). Секој презентира различен вид на овошје и може да направат книга за овошје, рецепти, постер, да црта, да моделира и сл.</p> <p>-Набљудување на блиската околина во различни</p>

<ul style="list-style-type: none"> - да ја воочи разликата во начинот на живеење меѓу дивите и домашните животни; - да ги распознава промените во природата според годишните времиња; - да знае како се прилагодуваат човекот, животните, растенијата според годишните времиња; - да се ориентира во времето и правилно да ги користи термините за деноноќие; - да стекне основни сознанија за сетилата; - да научи како да се заштити од повреди и болести. 	<p>-Зимзелени и листопадни дрвја</p> <p>- Животни -домашни и дивы животни</p> <p>-Промени во природата -годишни времиња</p> <p>Ориентација во времето</p> <p>Моите сетила (око)</p>	<p>-домашни животни, дивы животни,</p> <p>-Годишни времиња, месеци, календар.</p> <p>-Ден-ноќ, претпладне-полладне, наутро-навечер,</p> <p>-Сетила, болести, повреди.</p>	<p>годишни времиња и цртање на промените во текот на различни годишни времиња; согледување на сличности и разлики помеѓу зимзелените и листопадните дрвја, илустрирање, правење на мали албуми со лепење на неколку карактеристични-специфични листопадни и зимзелени дрвја (воочување, именување и запишување на разлики и карактеристики за едните и другите)видови.</p> <p>-Посета на фарма; гледање титлуван филм за животот на животните, разгледување на слики, сликовници, енциклопедии за домашни и дивы животни; читање басни, гатанки, правење на албуми, гледање ЦД презентации примена на ИКТ.</p> <p>-Набљудување на времето во текот на целата година.</p> <p>-Откривање на позначајните одлики на годишните времиња со илустрирани материјали (есен, зима, пролет, лето); воочување на промените во природата (сончево, топло, врнежливо, облачно); водење на календар на времето; разговор и правење на цртежи на тема како се облемуваме во различно годишно време; примена на ИКТ; посета на метеоролошка станица, гледање на временска прогноза;</p>
--	---	---	---

	уво, нос, уво, допир) Како се заштитивам од болести	<p>-Изработка на седмичен календар на времето со илустрации, -Изработка на дневен распоред на активности и објаснување на активностите. -Истражувачки игри: Што откривам со моите сетила, (допир, мирис, вид, слух, вкус) преку разгледување на енциклопедии, драматизации да споредува и воочува. -Разговор, писменибелешки, социјални игри и драматизации на тема: - Како да се заштитиме од повреди? - Како да се заштитиме од заразните болести? (разговор за опасноста од самостојно земање лекаства); - Моите посети во амбуланата.</p>
--	--	---

ТЕМА: ЈАС ИСТРАЖУВАМ (ориентационо 16 часа часа)		
Цели	Содржини	Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги открива и запознава својствата на различните материјали (хартија, ткаенина, песок, природни материјали), да препознава материјали со допир (мазно, рапаво); - да ги открива и запознава својствата на водата; 	<p>-Запознавање со материјалите: хартија, ткаенина, дрво, песок, природни материјали</p> <p>-Вода</p>	<p>Материјали, хартија, ткаенина, песок, природни материјали.</p> <p>-Впивање, пливачко, тонење, загадена вода,</p> <p>Истражувачки игри со различни материјали кои можат да се виткаат, обликуваат, праваат фигури, оригами, слики, кукли, честитки, комбинираат различни материјали во една целина.</p> <p>Истражувачки игри - Откривање на својствата на водата (боја, мирис). - Кои предмети впиваат вода? - текстил, камен,</p>

<ul style="list-style-type: none"> - да развива свест за значењето на водата; - да ги открива и запознава својствата на воздухот; - да развива свест за значењето на чистиот воздух; - да ги открие изворите на светлина и да знае да се заштити од директна сончева светлина; - да развива способност за обликување на различни материјали и нивно-то комбинирање; - да се запознае со начинот на кој употребената амбалажа или предмет можат да се искористат; - да развива свест за правилно искористување на материјалите. 	<p>-Воздух</p> <p>-Светлина</p> <p>-Го менувам светот</p>	<p>незагадена вода.</p> <p>-Воздух, дишење, чист воздух.</p> <p>-Светлина, темнина, сенка.</p> <p>-Употребен материјал, кутии, украсни предмети.</p>	<p>дрво, железо, песок и др.).</p> <p>- Истражување и пишување куси белешки како се загадува водата.</p> <p>Истражувачки игри и претставување преку гестикалација- откривање на својствата на воздухот (боја, мирис, тежина, притисок), движење на воздухот - ветер, изработка на вртелешка од хартија.</p> <p>- Истражување и пишување кус текст: Како се загадува воздухот?</p> <p>Истражувачки игри - Истражување на својствата на светлината (извори на светлина), бојата на светлината, пропуштање на светлината низ различни предмети (виножито). Прави или моделира сончев часовник.</p> <p>Разгледување на различен употребен материјал, негово комбинирање: правење на честитки, украси, кукли, играчки , маски;</p> <p>- изработки на разни предмети од кутии, стари весници, пластични чашки, корпи од јајца, фолија, кутија од тетрапак и др.;</p> <p>- изработки од разни видови на конол, волница, стари ЦД, филмови, стиропор и др.</p>
---	---	--	--

ТЕМА: СООБРАЌАЈ (орјентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знае правилно и безбедно да се движи; - да ги почитува сообраќајните знаци во сообраќајот во реална ситуација; - да препознава сообраќајни знаци за пешаци; - да препознае крстосница и да знае како се преминува; - да ги продлабочи знаењата за видовите на сообраќајни средства; - да воочува сличности и разлики на различните сообраќајни средства; - да ја сфати важноста на сообраќајната поврзаност на различните делови од својот крај и пошироко. 	<p>Движење на улица, пат, место за игра во училиштето</p> <p>Сообраќајни знаци</p> <p>Пред крстосница</p> <p>Патуваме</p>	<p>Улица, пат, место за игра, место за игра, пешачки премин, патека за пешаци, тротоар, semaфор, сообраќајни знаци, крстосница, патник, возила.</p>	<p>Вежби за движење во училишниот двор со претходно обележани позиција-симулација на сообраќајница.</p> <p>Набљудување и симулација на движењата по улицата, патот и местото за игра во училиштен двор, полигон;</p> <p>Работилница на тема со употреба на релјефни слики, модели од сообраќајни средства: Каде и како смеам да ја преминам улицата?</p> <p>Набљудување и идентификација на сообраќајни знаци на слики, слајдови, макети, филмови и др.;</p> <p>- цртање, моделирање и изработка на сообраќајни знаци од разни материјали;</p> <p>- симулирање во училиштен двор, полигон на игри за препознавање и почитување на сообраќајните знаци.</p> <p>- Набљудување на крстосница со звучни и светлосни semaфори;</p> <p>- симулација во училиштен двор, полигон;</p> <p>- вежби за преминување на крстосница со звучни и светлосни semaфори;</p> <p>- илустрации, цртање, гледање слајдови, слики, гледање на ЦД презентации,</p> <p>примена на ИКТ и др.;</p> <p>- цртање, боене, моделирање на сообраќајни</p>

			средства (велосипед, ролери, тротинет).
--	--	--	---

ТЕМА: МОЕТО МЕСТО (ориентационо 12 часа)			
Цели	Содржини	Понми	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да ги прошири знаењата за поважните особености на местото во кое живее (град, село, населба); - да ги препознава и именува позначајните објекти во непосредната околина и да се ориентира според нив; - да препознава и споредува нови и стари градби; - да развива интерес и почит кон традицијата и културното наследство; - да ја запознае културната различност во своето место на живеење; - да развива чувства на припадност кон својата татковина,	- Местото во кое живеам - Непосредна околина - Моето место некогаш и сега	- Град, село, населба, - пошта, амбуланга, полициска станица, фабрика, пазар, трговски центар, - културно наследство, - планини, езера,	Организирани прошетки, набљудување, разговори и куси писмени белешки за околината; - изработка на албум со фотографии од своето место на живеење, примена на ИКТ. Прошетки и разговори во непосредната околина. Посета на објектите и правење/ моделирање на нивните средства за работа како и играње на социјални улоги. Цртање, боење и/или моделирање на објекти. Прибирање на податоци за знаменити настани со помош на возрасните. Читање приказни и легенди, слушање и следење народни песни и ора (од својата и другите етнички заедници). Организирани посети и работилници. Разговори, собирање и разгледување на проспекти, разгледници, фотографии, изработка на модела или цртежи од македонското знаме. Изработка на албуми и панoa, примена на ИКТ, разгледување на ЦД „Убавините на Македонија“.

<p>- да се запознава со позначајните природни убавини.</p>		реки.	
--	--	-------	--

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Насоки за меѓупредметно поврзување

- *Наставниите содржини на предметној запознавање на околината даваат можност за интегрирано целно и содржинско поврзување со наставните предмети: мајчин јазик, мајкемајка, ликовно, музичко и физичко образование.*
- *Препораки за користење на годишниот фонд на часови*

Поставените цели во наставните теми даваат можност за самостојно планирање и реализација на содржините, во согласност на потребите на учениците и почитување на принципот на актуелизација во наставата. Се користат актуелните настани и ситуации во одделението и се поврзуваат со искуството на учениците кое настанува надвор од училиштето. Колку што е можно, учениците треба околината да ја запознаваат непосредно. При набљудувањето се упатуваат да ги употребуваат сите можни сетила. По секое набљудување учениците се мотивираат да ги запишуваат направените опсервации.

Во наставната програма дадени се цели кои се постигнуваат преку активностите на учениците. Активностите понекогаш опфаќаат повеќе цели и цели од различни содржини. Така една цел можеме да ја постигнеме преку различни активности.

Примерите на активности се предлози, а наставникот може за постигнување на целите да избере и други соодветни активности. Со цел да се увиди топографијата кај учениците со општетен слух како и нивната претстава за себе си се препорачува вежбите да се изведуваат пред огледало.

Презентирање на новите теми треба да се изведува со употреба на тотална метода на комуникација (употреба на гест, мимика, слушни остатоци, адекватна фацијална експресија). Сите нови поими треба да се пренесуваат освен по усен, и по писмен пат (со примена на писмениот метод). Ова посебно се однесува на часовите каде што има усвојување на нови поими (од учениците треба да се побара да го употребат ново усвоениот поим во различни контекстни ситуации со цел да се увиди дали постои разбирање и свесност за одредениот поим).

Следејќи ги насоките за активно учење, а со цел да се подобри социјалната интеракција како и начините за комуникација се препорачува тандемска работа и работа на проекти посебно во однос на темата „јас истражувам“.

При обработката на специфични теми се препорачува да се изведуваат симулациони игри, драматизации, игри на улоги при што на учениците со слушни оштетувања им се овозможува поголема јасност на новите содржини.

После сите изведени активности, драматизации, односно после секоја обработка на нова тема од учениците со слушни оштетување се бара да ги пренесат на хартија новите усвоени информации, новите поими или пак своите размислувања (корелација со македонски јазик).

- Наставни средства:

- непосредната околина – предмети и појави во природата, како и појави во општеството и односите меѓу луѓето;
- дидактички средства и материјали;
- истражувачки катчиња;
- куклен театар;
- визуелни средства (слики, апликации, фолии, панoa, огласни табли, модели, макети);
- сликовници, енциклопедии, списанија и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- аудио-визуелни средства (графоскоп, дигиталн фотоапарат, дигитална камера, телевизор, ДВД-плеер, видео-плеер, компјутер, ЛЦД проектор и други средства).

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Следење на постигањата на учениците

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување).

Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за настава и учењето, врз основа на претходните знаења и искуства на ученикот, ученичката (дијагностичко оценување).

Начини на проверување и оценување:

- описно оценување:
 - опсервација на ученикот/ученичката;
 - разговор како начин на изразување, тотална метода на комуникација;
 - мотивација, интереси, активности, соработка, почитување на другите;
 - водење на развојно и аналитичко портфолио за секој ученик/ученичка;
 - користење на евидентни и чек листи, анегдотски белешки, студии на случај;
 - детски изработки поединечни, групни.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ

Програмата во однос на просторните услови за реализацијата се темели на Нормативот за простор за I, II и III одделение и на наставните средства за II одделение донесен од страна на министерот за образование и наука.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата во второ одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- Филозофски факултет – Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

7. РЕШЕНИЕ И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот *запознавање на околината* за второ одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух ја донесе

Скопје, -----
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 10 - 2 042/6
22.07 2002 год.
СКОПЈЕ